

TÜRK TELEKOM A.Ş.'NİN ÖZELLEŞME SONRASI FİNANSAL PERFORMANSININ TOPSIS YÖNTEMİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Ziya GÜNAY

Yönetim Akademisi OSGB / Bursa, (zgunay71@gmail.com)

ÖZET

Türk Telekom A.Ş. 2005 yılında %55 hissesi Oger Telekom'a satılarak özelleştirilmiştir. Özelleştirme ile daha etkin ve rekabetçi bir telekomünikasyon alt yapısının geliştirilmesi hedeflenmiştir. Bu çalışmada Türk Telekom A.Ş.'nin özelleşmeden sonraki finansal performansının analizi yapılmıştır. Bunun için şirketin 2005-2016 yıllarına ait finansal tabloları incelenmiştir. Finansal tablolardan hareketle belirlenen kriterler TOPSIS yöntemi ile analiz edilmiş, şirketin yıllara göre performansı sıralanmıştır. Buna göre 2016 yılı en kötü yıl olurken, 2007 yılı ise en iyi yıl olmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Telekomünikasyon, Özelleştirme, Finansal Performans, TOPSİS.*

EVALUATION OF TURK TELEKOM CORPORATION'S FINANCIAL PERFORMANCE AFTER PRIVATIZATION BY USING TOPSIS METHOD

ABSTRACT

Turk Telekom A.Ş. in 2005, a 55% share was privatized by being sold to Oger Telekom. With the privatization, it is aimed to develop a more efficient and competitive telecommunication infrastructure In this study, an analysis of the financial performance of Turk Telekom A.Ş. For this, the financial statements of the company for the years 2005-2016 have been examined. The criteria determined by the financial statements were analyzed by the TOPSIS method and the performance of the company according to years is listed. Accordingly, 2016 is the worst year, while 2007 is the best year.

Keywords: *Telecommunication, Privatize, Financial Performance, TOPSIS.*

1.Giriş

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin gelişmesi ile globalleşen dünya, her alanda büyük mesafeler almıştır. Bu alanda yaşanan gelişmeler farklı sektörlerinde büyümesine sağlamıştır.

Bilginin iletilmesinde en önemli araçlardan olan telekomünikasyon sektörü yürütülen ekonomik faaliyetlerin globalleşmesinde büyük rol oynamış, ülkelerin ekonomik büyümeye olan etkisin de önemli bir yer edinmiştir (Kurt, 2004).

Buradan hareketle telekomünikasyon sektörünün ekonomik değeri olan bütün sektörleri etkilediğini, verimliliğini arttırdığını, ülke ekonomisinin büyümesine katkıda bulunduğunu söyleyebiliriz (Özcan, 2015:80).

Dağdelen (2002), Pazarlıoğlu ve Gürler (2007), Erdil ve diğ (2009), Yapraklı ve Sağlam (2010) yaptıkları çalışmalarda bilgi ve iletişim teknolojisi yatırımlarının ülke kalkınmasına pozitif yönde etki ettiği sonucunu bulmuşlardır (Türedi, 2013:304-307).

Bunun yanında 1980'lerden sonra telekomünikasyon sektörünün mevcut yapısı sorgulanmaya başlanmıştır. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler sektördeki tekeli yapının değişen koşullara uygun olmadığını ve bir takım düzenlemelerin yapılması gerektiğini savunmuşlardır. Bu düşünce sektördeki kamu politikalarının yeniden gözden geçirilmesini ve bazı reformların yapılmasını sağlamıştır. Bu reformlar düşük maliyetli daha kaliteli hizmet sunmak, global piyasalarla rekabet edebilmek, yabancı yatırımcıyı ülkeye çekebilmek ve ülke ekonomisinin gelişimine katkı sağlamayı amaçlamıştır. Bu reformların başında özelleştirme ve serbestleşme gelmektedir (Giray, 2007:12-13).

Özellikle telekomünikasyon sektöründe yaşanan özelleştirmeler kamuoyu tarafından birçok ülke de eleştirilmiş ve halk tarafından da karşı çıkmıştır. Bunun yanında bu sektörde özelleştirmenin başarılı olduğu örnekler olduğu da ifade edilmiştir (Alim, 2006: 80).

Dünyada telekomünikasyon sektöründe yapılan özelleştirmeler mevcuttur. Batı ve Kuzey Avrupa ülkelerinde hizmet veren telekom operatörlerinin tamamı özelleştirilmiş, Danimarka ve Belçika dışında tüm ülkelerde telekomünikasyonun özelleştirilmesi halka arz edilerek gerçekleştirilmiştir. Güney Amerika ülkelerinden Meksika, Küba, Venezüella, Peru, Arjantin gibi ülkeler öncelikle blok atış ardından halka arz yöntemini kullanmışlardır (Malkoç, 2009).

Türk Telekom A.Ş. bütün bu tartışmaların yaşandığı ortamda 2005 yılında özelleştirilmiştir. Özelleştirilirken yukarıda bahsettiğimiz faydaların sağlanacağı düşünülmüştür.

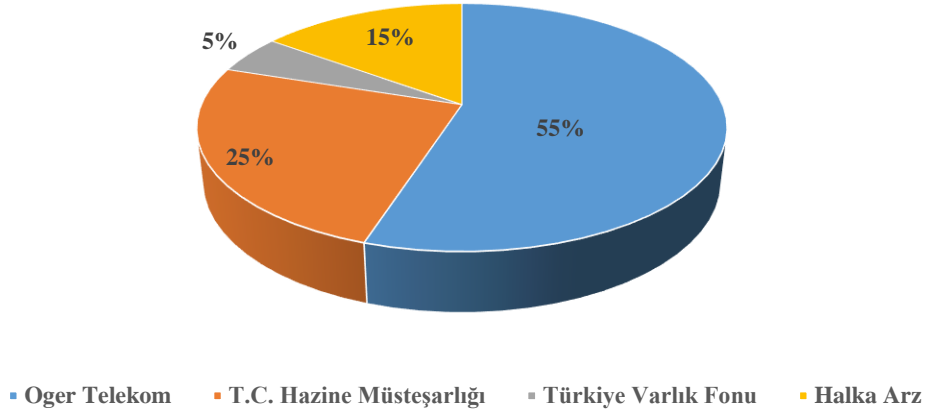
2. Türk Telekom A.Ş.'nin Tarihsel Gelişimi Ve Yapısı

Türk Telekom 175 yıllık bir geçmişe sahiptir. Müşterilerine daha iyi hizmet verme amacıyla 2015 yılında Türk Telekom, Avea ve TTNET tek çatı altında toplanmış, Ocak 2016 itibari ile de Türk Telekom markası ile hizmet vermeye devam etmektedir.

175 yıllık köklü bir geçmişe sahip olan Türk Telekom, Türkiye'nin en büyük entegre telekomünikasyon şirkettir. Müşterilerin hızla değişen iletişim ve teknoloji ihtiyaçlarına en güçlü ve en doğru şekilde cevap verebilmek amacıyla 2015 yılında "müşteri odaklı" ve entegre bir yapıya geçerek; Türk Telekom, Avea ve TTNET kapsamındaki ürün ve hizmetleri tek çatı altında toplamıştır. Ocak 2016 itibariyle ise Türk Telekom markasıyla yoluna devam etmektedir. Türk Telekom 2005 yılında özelleştirilerek hisselerinin yüzde 55'i Oger Ortak Girişim Grubu'na devredilmiştir. Hisselerin yüzde 25'i Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'na, % 5' ise Türkiye Varlık Fonuna aittir. Geriye kalan yüzde 15'lik hissesi halka arz edilmiştir. Türk Telekomünikasyon A.Ş. hisseleri, Mayıs 2008 itibarıyla Borsa İstanbul'da (BİST) işlem görmektedir (URL 2).

Türk Telekom A.Ş.'nin ortaklık yapısı Şekil-1'de gösterilmiştir.

Şekil 1: Türk Telekom A.Ş.'nin Ortaklık Yapısı

Kaynak: <https://www.turktelekom.com.tr/hakkimizda/Sayfalar/ilk-bakista-turk-telekom.aspx> sitesinden derlenmiştir. (28.02.2016)

3. Literature

Literatürde TOPSİS yöntemi ile finansal performans analiz incelemelerinin yapıldığı çalışmalardan bir kısmı aşağıda verilmiştir.

Dumanoğlu ve Ergül (2010), İMKB’de işlem gören onbir teknoloji şirketinin finansal performanslarını TOPSİS yöntemi ile analiz ederek şirketlerin derecelendirilmesini yapmışlardır. Bu derecelendirmede şirketlerin 2006-2009 yılları arasında yer alan mali tabloları göz önüne alınmıştır.

Dumanoğlu (2010) bir başka çalışmasında İMKB’de yer alan onbeş çimento şirketinin finansal performansını TOPSİS yöntemi ile analiz etmiştir. Bu çalışmada şirketlerin 2004-2009 yılları mali tabloları kullanılmıştır.

Eleren ve Karagül (2008) Türk ekonomisinin 1986-2006 yılları arasındaki performans değerlendirmesine ilişkin çalışmalarında TOPSİS yöntemini kullanmışlardır. Çalışmanın sonucunda ilk üç sırayı 1986-1990-1987 yılları almıştır.

Yükçü ve Atağan (2010) bir holdinge bağlı farklı illerde faaliyet gösteren üç otel işletmesinin performans değerlendirmesini ölçmek için işletmelerin karlılık, aktif karlılık, artık karını ve ekonomik katma değerlerinin oranlarını TOPSİS yöntemi ile değerlendirmiş ve işletmelerin başarı sırasını çıkartmıştır.

Feng ve Wang (2000) beş Tayvan havayolu şirketinin performansını ulaştırma ve finansal göstergeleri içeren 22 kriter kullanarak TOPSİS yöntemi ile incelemiş, finansal göstergelerin şirketlerin performansında daha etkili olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Bir İran bankasının en kârlı hesabının belirlenmesi ile ilgili çalışmada Abbasi, Hemati ve Abdolshah (2008) yaptıkları çalışmada TOPSİS yöntemini kullanmış ve en karlı hesabın cari hesap olduğunu, ikinci sırayı ise altı aylık vadeli mevduat hesabının aldığını belirlemişlerdir.

Bülbül ve Köse (2011) İMKB’ye kayıtlı Gıda, İçki ve Tütün Sanayi’nde faaliyet gösteren 19 firmanın 2005-2008 yıllarına ait finansal performanslarını belirlenmesinde TOPSİS ve ELECTRE yöntemlerini kullanmış, her iki yöntemle çıkan sıralamanın birbirine benzer sonuçlar verdiğini bulmuşlardır.

Akyüz, Bozdoğan ve Hantekin (2011) İMKB’de işlem gören ve seramik sektöründe faaliyet gösteren Anonim bir şirketin 1999-2008 yıllarına ait finansal performansını TOPSİS yöntemi ile analiz etmiş, işletmenin en başarılı üç yılı 2005, 2004 ve 2008 yılı olarak sıralanmıştır.

Soba ve Eren (2011) ulaşım sektöründe faaliyet gösteren Anadolu Ulaşım Anonim Şirketi’nin 2007-2010 yıllarına ait finansal ve finansal olmayan verilerden hareketle şirket performansını TOPSİS yöntemi ile değerlendirmiş 2007 yılını en başarılı yıl olarak belirlemiştir.

Ömürbek ve Kınay (2013) Borsa İstanbul (BIST)'da işlem gören havayolu taşımacılığı şirketi ile Frankfurt Menkul Kıymetler Borsası'nda işlem gören havayolu taşımacılığı şirketinin 2012 yılına ait olan faaliyet raporlarından ve finansal tablolarından elde edilen verileri kullanarak performans analizini TOPSİS yöntemi ile değerlendirmiş BIST'da işlem gören şirketin daha başarılı olduğu sonucunu elde etmişlerdir.

Yurdakul ve İç (2003), otomotiv sektöründe faaliyet gösteren ve İMKB'de işlem gören beş otomotiv firmasının performans puanlarını TOPSİS yöntemi ile hesaplamıştır. Performans puanlarının hesaplanmasında 1998-2001 yıllarına ait finansal veriler kullanılmış elde edilen puanlar firmaların o yıllara ait hisse senedi değerleri ile karşılaştırılmıştır. Karşılaştırma sonuçlarına göre TOPSİS yöntemine ait sonuçlar İMKB hisse senetleri değerlerinin sıralaması ile tutarlı çıkmıştır.

Özgüven (2011), 2009 yılında Ekonomist dergisi tarafından yapılan bir araştırmada perakendecilik sektöründe ilk on sırada yer alan Migros, Carrefour ve Kipa hipermarketlerinin 2005-2009 yıllarına ait performanslarını incelemiştir. Çalışmada ilgili firmaların finansal tabloları ve faaliyet raporları kullanılmış ve TOPSİS yöntemi ile analiz edilmiştir.

Türkmen ve Çağıl (2012), İMKB'ye kayıtlı olan ve bilişim sektöründe faaliyet gösteren oniki firmanın 2007-2010 yıllarına ait finansal performansını, Uygurtürk ve Korkmaz (2012), metal sanayinde faaliyet gösteren ve İMKB'de işlem gören onüç firmanın 2006-2010 yılları arasındaki finansal performansını, Topaloğlu (2014) ise metal eşya ve makine endeksine kayıtlı 18 şirket için 2000-2012 yıllarına ait finansal performansını, Aytekin ve Sakarya (2013) 20 gıda işletmesinin 2009-2012 yıllarına ait finansal performansını TOPSİS yöntemi ile değerlendirmişlerdir.

Yapılan çalışmalarda telekomünikasyon sektörüne ait finansal performans analizi ilişkin TOPSİS yönteminin kullanıldığı çalışmaya ulaşılamamıştır. Çalışmanın bu yönüyle literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

4.Yöntem

Bu çalışma telekomünikasyon sektörünün en eski ve köklü şirketi olan Türk Telekom A.Ş.'nin, 2005 yılında özelleştirilmesi sonrası 2005-2016 yıllarının finansal performansının TOPSİS yöntemi ile incelenmesini içermektedir. Analiz yapmak için 2005-2016 yıllarının mali tablolarından faydalanılmıştır. Çalışmada kullanılan oran ve ağırlıkları Türkmen ve Çağıl (2012) tarafından yapılan "İMKB'ye Kote Bilişim Sektörü Şirketlerinden Finansal Performanslarının Topsis Yöntemi İle Değerlendirilmesi" isimli çalışmalarından alınmıştır. Kullanılan kriterlere ve TOPSİS yöntemi ilişkin bilgi aşağıda verilmiştir.

4.1. Çalışmada Kullanılan Kriterler

Çalışmada cari oran, likidite oranı, alacak devir hızı, toplam varlık devir hızı, kaldıraç oranı, net kar marjı, özsermaye karlılığı, aktif karlılık oranı olmak üzere sekiz adet finansal oran kullanılmıştır.

Cari Oran (CO): Dönen varlıkların kısa vadeli borçlara bölünmesi ile elde edilen orandır. İşletmenin kısa vadede ödeme gücünü gösterir (Akgüç, 1998:23-24).

Likidite Oranı (LO): Dönen varlıklardan stokların çıkarılması ile elde edilen değer kısa vadeli borçlara bölünmesi ile elde edilen değerdir (Çabuk & Lazol, 2009:209).

Alacak Devir Hızı (ADH) : Kredili satışların ortalama alacaklara bölünmesi ile elde edilen orandır. Alacakların ne kadar sürede nakde çevirebileceğini gösterir (Erdoğan, 2011: 9).

Toplam Varlık Devir Hızı (TVDH) : Net satışın aktif toplama bölünmesiyle elde edilen orandır. İşletmede sermaye veya emek yoğun teknoloji kullanımını gösterir (Berk, 2010: 479-481).

Kaldıraç Oranı (KO) : Borçların toplam aktiflere olan oranını gösterir. İşletmenin mali yapısının yabancı kaynaklarla olan ilişkisini gösterir (Türko, 2002:105).

Net Kar Marjı (NKM) : Vergi sonrası işletme satışlarının karını gösterir. (Çabuk ve Lazol, 2009:231).

Özsermaye Karlılığı (ÖK) : Net karın öz sermayeye oranıdır. İşletmeye ortaklarca verilen fonların ne ölçüde etkin kullanıldığını tespit etmede önemlidir (Lazol, 2005:79).

Aktif Karlılık Oranı (AKO) : Vergi sonrası net karın aktiflere olan oranıdır (Türko, 1999: 107).

4.2.Topsis

TOPSİS yöntemi nitel bir dönüşüme gerek duyulmadan doğrudan veri üzerinden uygulama yapılabilen çok kriterli karar verme yöntemlerinden bir tanesidir. TOPSİS yöntemi kullanılarak alternatiflerin belirlenen kriterler

Cari Oran (CO)	Likidite Oranı (LO)	Kaldıraç Oranı (KO)	Alacak Devir Hızı (ADH)	Toplam Varlık Devir Hızı (TVDH)	Öz Sermaye Karlılık Oranı (ÖKO)	Aktif Karlılık Oranı (AKO)	Net Kar Marjı (NKM)
0,14	0,12	0,15	0,13	0,10	0,12	0,14	0,10

5.1 Topsis Yöntemi

Finansal oranlarla oluşturulan karar matrisi Tablo 3’de verilmiştir. Karar matrisinin oluşturulması için Türk Telekom A.Ş.’ye ait finansal tablolardan faydalanılmıştır.

Tablo 3: Karar Matrisi

YIL	CO	LO	KO	ADH	TVDH	ÖKO	AKO	NKM
2016	1,106	1,069	0,874	3,799	0,599	-0,214	-0,027	-0,045
2015	0,987	0,957	0,806	3,663	0,563	0,173	0,033	0,059
2014	1,518	1,483	0,683	4,174	0,684	0,312	0,099	0,145
2013	0,960	0,942	0,708	3,979	0,723	0,238	0,069	0,096
2012	1,040	1,010	0,625	4,496	0,738	0,402	0,151	0,204
2011	0,719	0,700	0,857	5,461	0,983	0,329	0,156	0,159
2010	0,770	0,753	0,784	6,006	0,953	0,377	0,204	0,215
2009	0,610	0,596	0,595	6,948	0,789	0,305	0,123	0,156
2008	0,845	0,831	0,596	6,862	0,805	0,318	0,129	0,160
2007	1,226	1,212	0,518	6,785	0,738	0,421	0,203	0,275
2006	0,719	0,715	0,508	5,751	0,578	0,343	0,169	0,292
2005	1,452	1,451	0,403	5,085	0,574	0,229	0,137	0,239

Karar matrisinden elde edilen normalize matris Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4: Normalize Matrisi

YIL	CO	LO	KO	ADH	TVDH	ÖKO	AKO	NKM
2016	0,309	0,304	0,372	0,204	0,234	-0,197	-0,057	-0,070
2015	0,276	0,272	0,343	0,196	0,220	0,159	0,070	0,092
2014	0,424	0,422	0,291	0,224	0,267	0,287	0,209	0,224
2013	0,268	0,268	0,301	0,213	0,282	0,219	0,146	0,149
2012	0,291	0,287	0,266	0,241	0,288	0,369	0,317	0,316
2011	0,201	0,199	0,365	0,293	0,384	0,303	0,329	0,247
2010	0,215	0,214	0,334	0,322	0,372	0,347	0,430	0,333
2009	0,170	0,170	0,253	0,373	0,308	0,280	0,260	0,242
2008	0,236	0,236	0,254	0,368	0,314	0,293	0,271	0,247
2007	0,342	0,345	0,220	0,364	0,288	0,387	0,427	0,426
2006	0,201	0,204	0,216	0,308	0,226	0,315	0,355	0,452
2005	0,405	0,413	0,171	0,273	0,224	0,211	0,288	0,370

Finansal kriterlerin ağırlıkları kullanılarak elde edilen ağırlıklandırılmış matris Tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5. Ağırlıklandırılmış Normalize Matris

YIL	CO	LO	KO	ADH	TVDH	ÖKO	AKO	NKM
2016	0,043	0,036	0,056	0,026	0,023	-0,024	-0,008	-0,007
2015	0,039	0,033	0,051	0,026	0,022	0,019	0,010	0,009

2014	0,059	0,051	0,044	0,029	0,027	0,034	0,029	0,022
2013	0,038	0,032	0,045	0,028	0,028	0,026	0,020	0,015
2012	0,041	0,034	0,040	0,031	0,029	0,044	0,044	0,032
2011	0,028	0,024	0,055	0,038	0,038	0,036	0,046	0,025
2010	0,030	0,026	0,050	0,042	0,037	0,042	0,060	0,033
2009	0,024	0,020	0,038	0,048	0,031	0,034	0,036	0,024
2008	0,033	0,028	0,038	0,048	0,031	0,035	0,038	0,025
2007	0,048	0,041	0,033	0,047	0,029	0,046	0,060	0,043
2006	0,028	0,024	0,032	0,040	0,023	0,038	0,050	0,045
2005	0,057	0,050	0,026	0,035	0,022	0,025	0,040	0,037

İdeal çözüm değerleri A+ ve A- değerleri aşağıda verilmiştir.

$$A+= \{0,059; 0,051; 0,056; 0,048; 0,038; 0,046; 0,060; 0,045\}$$

$$A- = \{0,024; 0,020; 0,026; 0,026; 0,022; -0,024; -0,008; -0,007\}$$

A+ ve A- değerleri kullanılarak elde edilen ideal uzaklıklar matrisi ve S_i^+, S_i^- değerleri Tablo 6 ve Tablo 7'da verilmiştir.

Tablo 6. İdeal Uzaklıklar Tablosu

YIL	CO	LO	KO	ADH	TVDH	ÖKO	AKO	NKM	TOPLAM	S_i^+
2016	0,00026	0,00020	0,00000	0,00048	0,00022	0,00490	0,00465	0,00272	0,01345	0,1159694
2015	0,00043	0,00032	0,00002	0,00052	0,00027	0,00075	0,00254	0,00130	0,00615	0,0784158
2014	0,00000	0,00000	0,00015	0,00037	0,00014	0,00014	0,00097	0,00052	0,00229	0,0478133
2013	0,00048	0,00034	0,00011	0,00043	0,00010	0,00041	0,00158	0,00092	0,00437	0,0661147
2012	0,00035	0,00026	0,00025	0,00029	0,00009	0,00000	0,00025	0,00018	0,00169	0,0410623
2011	0,00097	0,00072	0,00000	0,00011	0,00000	0,00010	0,00020	0,00042	0,00252	0,0502351
2010	0,00085	0,00062	0,00003	0,00004	0,00000	0,00002	0,00000	0,00014	0,00172	0,0414636
2009	0,00126	0,00092	0,00032	0,00000	0,00006	0,00016	0,00057	0,00044	0,00373	0,0610554
2008	0,00069	0,00050	0,00031	0,00000	0,00005	0,00013	0,00050	0,00042	0,00260	0,0509759
2007	0,00013	0,00009	0,00052	0,00000	0,00009	0,00000	0,00000	0,00001	0,00083	0,028874
2006	0,00097	0,00069	0,00055	0,00007	0,00025	0,00007	0,00011	0,00000	0,00271	0,0520847
2005	0,00001	0,00000	0,00091	0,00017	0,00026	0,00045	0,00040	0,00007	0,00225	0,047425

Tablo 7. İdeal Uzaklıklar Tablosu

YIL	CO	LO	KO	ADH	TVDH	ÖKO	AKO	NKM	TOPLAM	S_i^-
2016	0,00038	0,00026	0,00091	0,00000	0,00000	0,00000	0,00000	0,00000	0,00155	0,039307
2015	0,00022	0,00015	0,00066	0,00000	0,00000	0,00182	0,00032	0,00026	0,00343	0,058607
2014	0,00126	0,00092	0,00032	0,00001	0,00002	0,00337	0,00138	0,00086	0,00815	0,090278
2013	0,00019	0,00014	0,00038	0,00000	0,00004	0,00249	0,00081	0,00048	0,00452	0,067247
2012	0,00028	0,00020	0,00020	0,00003	0,00005	0,00461	0,00274	0,00149	0,00961	0,098046
2011	0,00002	0,00001	0,00084	0,00016	0,00027	0,00359	0,00292	0,00100	0,00881	0,093883
2010	0,00004	0,00003	0,00059	0,00027	0,00023	0,00425	0,00465	0,00162	0,01168	0,108095
2009	0,00000	0,00000	0,00015	0,00052	0,00008	0,00328	0,00196	0,00097	0,00696	0,08345

2008	0,00008	0,00006	0,00015	0,00050	0,00009	0,00345	0,00210	0,00101	0,00744	0,086281
2007	0,00058	0,00044	0,00005	0,00047	0,00005	0,00490	0,00459	0,00246	0,01355	0,116422
2006	0,00002	0,00002	0,00005	0,00021	0,00000	0,00377	0,00333	0,00272	0,01012	0,100587
2005	0,00108	0,00085	0,00000	0,00010	0,00000	0,00239	0,00233	0,00193	0,00869	0,093223

Tablo 6 ve Tablo 7'dan elde edilen (S_i^+), (S_i^-) değerleri ve yakınlık katsayıları (C_i^+) ile yıllara göre sıralama Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8: Sıralama Tablosu

YIL	S_i^+	S_i^-	C_i^+	Sıralama
2016	0,115969	0,039307	0,253143	12
2015	0,078416	0,058607	0,427719	11
2014	0,047813	0,090278	0,653756	6
2013	0,066115	0,067247	0,504244	10
2012	0,041062	0,098046	0,704817	3
2011	0,050235	0,093883	0,651432	7
2010	0,041464	0,108095	0,72276	2
2009	0,061055	0,08345	0,577488	9
2008	0,050976	0,086281	0,628609	8
2007	0,028874	0,116422	0,801275	1
2006	0,052085	0,100587	0,658845	5
2005	0,047425	0,093223	0,662811	4

6.Sonuç

Bu çalışmada Türk Telekom A.Ş.'nin özelleşme sonrası 2005-2015 yıllarını kapsayan ekonomik göstergelerinden hareketle yıllara göre finansal performansının sıralaması yapılmıştır. Literatürde bilişim sektöründe kullanılan finansal kriterler incelenmiş Türkmen ve Çağıl (2012) tarafından yapılan çalışmada kullanılan kriterler ve ağırlıkları referans alınmıştır. Finansal performansın sıralanmasında ise TOPSIS yöntemi kullanılmıştır.

Özelleşme öncesi verilere ulaşamadığından özelleşme öncesi ve sonrası finansal performans düzeyleri karşılaştırılamamıştır. Bu çalışmamızın kısıtını oluşturmaktadır.

TOPSIS yöntemine göre elde edilen sıralama incelendiğinde finansal performans olarak ilk üç yıl 2007,2010 ve 2012 olarak sıralanmıştır. Son üç yıl ise 2013,2015 ve 2016 olmuştur.

Dünyada 2008 yılının son çeyreğinde etkisini göstermeye başlayan ekonomik kriz küresel bir finansal krize dönüşmüştür (Aksoy, 2010:3). Bu kapsamda 2009 yılının finansal performans sıralamasında sonlarda yer alması Türk Telekom A.Ş.'nin bu krizden etkilendiğini göstermektedir.

Türkiye'nin en büyük telekomünikasyon şirketinde yapılan ve özelleşme sonrasında finansal performansa yönelik daha önce yapılmayan bu çalışmanın literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Kaynakça

Abbasi, M. K., Hemati M. & Abdolshah, M. (2008). *Analysis and Prioritizing Bank Account with Topsis Multiple-Criteria Decision –A Study of Refah Bank in Iran*. 21st Australasian Finance and Banking Conference.

Akgüç Ö. (1998). *Finansal yönetim*, Muhasebe Enstitüsü Yayın No:65, İstanbul.

- Aksoy, Ö. (2010). *1990 sonrası dönemde yaşanan finansal krizlerin Türkiye'nin makroekonomik dengeleri üzerindeki etkileri*. Yüksek Lisans Tezi.
- Akyüz Y., Bozdoğan T. & Hantekin E. (2011). Topsis yöntemiyle finansal performansın değerlendirilmesi ve bir uygulama. *Afyon Kocatepe Üniversitesi, İ.İ.B.F. Dergisi*, 13, 1.
- Alim T. (2006). Türkiye'de özelleştirme ve Türk Telekom'un özelleştirilmesi süreci ve sonrasındaki sorunları. (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), *Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, İstanbul. s.80.
- Aytekin S. & Sakarya Ş. (2013). Bist'de İşlem Gören Gıda İşletmelerinin Topsis Yöntemi İle Finansal Performanslarının Değerlendirilmesi. *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, Doi: <http://dx.doi.org/10.11611/JMER191>.
- Berk N. (2010). *Finansal Yönetim*. Türkmen Kitabevi, 10. Baskı, İstanbul.
- Bülbül S. & Köse A. (2011). Türk gıda şirketlerinin finansal performansının çok amaçlı karar verme yöntemleriyle değerlendirilmesi. *Atatürk Üniversitesi İİBF Dergisi*, 10. Ekonometri ve İstatistik Sempozyumu Özel Sayısı.
- Çabuk A. & Lazol İ. (2009). *Mali tablolar analizi*. Ekin Basın Yayın Dağıtım, 9. Baskı, Bursa.
- Dağdelen, İ. (2002). Bilgi ve iletişim teknolojileri ekonomisi: önemi, politikaları ve büyüme katkıları. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dumanoğlu S. (2010). İmkb'de işlem gören çimento şirketlerinin mali performansının topsis yöntemi ile değerlendirilmesi. *Marmara Üniversitesi İİBF Dergisi*, 29(2), 323-339.
- Dumanoğlu S. & Ergül N. (2010). İmkb'de işlem gören teknoloji şirketlerinin mali performans ölçümü. *Muhasebe Ve Finansman Dergisi*, 48, 101-111.
- Eleren A. & Karagül M. (2008). 1986-2006 Türkiye ekonomisinin performans değerlendirilmesi. *Celal Bayar Üniversitesi İ.İ.B.F. Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 15(1), 1-14.
- Erdil E., Yetkiner İ. H. & Türkcan B. (2009). *Does information and communication technologies sustain economic growth? The underdeveloped and developing countries case*. 3rd International Conference on Innovation, Technology and Knowledge Economics.
- Erdoğan, M. (2011). *Finansal yönetim*, 2. Baskı, Aktif Yayınevi, Erzurum.
- Feng C.M., & Wang R.-T. (2000). Performance Evaluation for Airlines Including the Consideration of Financial Ratios, *Journal of Air Transport Management* 6, 133-142.
- Giray F. (2007). Telekomünikasyon sektöründe liberalizasyon ve Türkiye'deki durum. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, 2(2), (11-25), 18.
- Kurt A. (2004). Türk Telekomünikasyon sektörü ile ülke ekonomisindeki gelişmeler arasındaki ilişkinin varlığının ve boyutunun ekonometrik analizi (1970-2002). (Uzmanlık Tezi), *Telekomünikasyon Kurumu*, Ankara, 2004.
- Lazol İ. (2005). *Mali analiz uygulamaları*. Ekin Kitabevi, 3. Baskı, Bursa.
- Ömürbek V. & Kınay B. (2013). Havayolu taşımacılığı sektöründe topsis yöntemiyle finansal performans değerlendirilmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18(3), 343-363.
- Özcan B. (2015). Telekomünikasyon altyapısı ekonomik büyüme ilişkisi: Panel nedensellik analizi. *Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi*, X(II).
- Özgüven N. (2011). Kriz döneminde küresel perakendeci aktörlerin performanslarının topsis yöntemi ile değerlendirilmesi. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*.
- Pazarlıoğlu, V. & Gürler Ö. K. (2007). *Telekomünikasyon yatırımları ve ekonomik büyüme: Panel veri yaklaşımı*. İnönü Üniversitesi 8. Türkiye Ekonometri ve İstatistik Kongresi, Malatya:, 24-25 Mayıs: 4-5.
- Soba M. & Eren K. (2011). Topsis yöntemini kullanarak finansal ve finansal olmayan oranlara göre performans değerlendirilmesi şehirlerarası otobüs sektöründe bir uygulama. *Selçuk Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*.

- Topaloğlu E. E. (2014). Finansal krizlerin bist metal eşya, makina endeksi'nde faaliyet gösteren firmaların mali performanslarına etkisinin topsis yöntemi ile ölçülmesi. *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, Doi: [http:// dx.doi.org /10.11611/ JMER230](http://dx.doi.org/10.11611/JMER230).
- Türedi S. (2013). Bilgi ve iletişim teknolojilerinin ekonomik büyümeye etkisi: Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler için panel veri analizi. Gümüşhane Üniversitesi. *Sosyal Bilimler Elektronik Dergisi*.
- Türkmen, S.Y. & Çağıl, G. (2012). İmkb'ye kote bilişim sektörü şirketlerinin finansal performanslarının topsis yöntemi ile değerlendirilmesi. *Maliye Finans Yazıları*.
- Türko, M. (1999). *Finansal yönetim*, 1. Baskı, Alfa Yayınları, İstanbul.
- Türko, R.M. (2002). *Finansal yönetim*, 2.Baskı, Alfa Yayınevi, İstanbul.
- Malkoç, E. (2009). Özelleştirme ve Türk telekom örneği. *Yayınlanmamış Doktora Tezi. Kadir Has Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*.
- URL2. [https:// www.turktelekom.com.tr/ hakkimizda/Sayfalar/ilk-bakista-turk-telekom. aspx.](https://www.turktelekom.com.tr/hakkimizda/Sayfalar/ilk-bakista-turk-telekom.aspx)(21.09.2017)
- Uygurtürk H. & Korkmaz T. (2012). Finansal performansın topsis çok kriterli karar verme yöntemi ile belirlenmesi: Ana metal sanayi işletmeleri üzerine bir uygulama. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, 7(2), 95-115.
- Yapraklı, S. & Sağlam, T. (2010). Türkiye'de bilgi iletişim teknolojileri ve ekonomik büyüme: Ekonometrik bir analiz (1980-2008). *Ege Akademik Bakış*, 10(2), 575.
- Yurdakul M. & İç Y. T. (2003). Türk otomotiv firmalarının performans ölçümü ve analizine yönelik topsis yöntemini kullanan bir örnek çalışma. *Gazi Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Dergisi*, 18(1), 1-18.
- Yükçü S. & Atağan G. (2010). Topsis yöntemine göre performans değerlendirme. *Muhasebe Ve Finansman Dergisi*, 45, 28-35.